

Ocena dorobku naukowego oraz osiągnięcia habilitacyjne
Doktora nauk medycznych Marcina Oplawskiego ordynatora Oddziału Ginekologii i
Położnictwa z Ginekologią Onkologiczną Szpitala Specjalistycznego
im. L. Rydygiera w Krakowie

Wykształcenie, przebieg pracy zawodowej i działalności dydaktycznej

Dr n. med. Marcin Oplawski urodził się w 1972 roku w Krakowie. Studia na Wydziale Lekarskim Akademii Medycznej ukończył w roku 1997 uzyskując dyplom lekarza medycyny.

I stopień specjalizacji w zakresie ginekologii i położnictwa uzyskał w roku 2001, a drugi stopień w roku 2006.

W roku 2009 uzyskał stopień doktora nauk medycznych na podstawie rozprawy pt. „Znaczenie terapeutyczno-prognostyczne występowania przerzutów przerzutów w węzłach chłonnych miednicy małej w operacyjnym raku endometrium.”, której promotorem był Prof.dr hab. med. Antoni Basta. Zainteresowanie ginekologią onkologiczną zainicjowane zostały i rozwijały się pod kierunkiem Profesora Basty w kierowanej przez niego Klinice Ginekologii, Położnictwa i Onkologii Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. Dalszy dorobek habilitanta powstał w Oddziale Klinicznym Ginekologii Onkologicznej Centrum Onkologii w Bydgoszczy kierowanej przez Prof.dr hab.med. Łukasza Wicherka. Podsumowaniem rosnącego doświadczenia w ginekologii onkologicznej było uzyskanie tytułu specjalisty w tej dziedzinie w 2014r.

Od początku swojej pracy- najpierw Collegium Medicum UJ, potem w Centrum Onkologii w Bydgoszczy, a od 2016r w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Opolu

-dr n. med. Marcin Oplawski jest aktywnie zaangażowany w proces nauczania studentów i lekarzy.

Ocena dorobku naukowego

Aktywność naukowa Kandydata skupia się wyraźnie wokół zagadnień związanych z ginekologią, a zwłaszcza ginekologią onkologiczną. Wynikało to niewątpliwie z profilu oddziałów w których pracował – dwóch znanych i cenionych w Polsce ośrodkach ginekologii onkologicznej. Tam zdobywał doświadczenie zarówno jako klinicysta zaangażowany w leczenie operacyjne nowotworów narządów płciowych kobiecych jak i badacz oceniający

znaczenie prognostyczne przerzutów do regionalnych węzłów chłonnych w raku trzonu oraz szyjki macicy. Doświadczenia te podsumował we wspomnianej pracy doktorskiej. Dr n.med Marcin Oplawski brał udział w badaniach oceniających przydatność kliniczną oceny węzła wartowniczego. Wyniki tych badań opublikowano, a Kandydat był współautorem 5 doniesień. Kolejnym tematem badawczym Habilitanta była ocena częstości występowania zaburzeń funkcjonowania układu moczowego u kobiet leczonych metodą skojarzoną. Wnioski z przeprowadzonych badań wskazują na istotnie wyższe ryzyko wystąpienia tego typu dolegliwości po zastosowaniu uzupełniającej radioterapii i chemioterapii. Wyniki te przedstawiono w 2 krajowych publikacjach.

Dr n. med. Marcin Oplawski jest autorem i współautorem 30 publikacji pełnotekstowych o łącznym współczynniku oddziaływania $IF=15,245$ (KBN/Mnisi=328). W 9 publikacjach jest pierwszym autorem. Dorobek naukowy Kandydata został potwierdzony przez Bibliotekę Śląskiego Uniwersytetu Medycznego Medycznego Katowicach.

Należy podkreślić, że zestawienie to obejmuje również cykl publikacji wchodzących w skład osiągnięcia habilitacyjnego ($IF=7,379$), który zostanie omówione oddzielnie.

W ocenie dorobku Habilitanta zwraca uwagę relatywnie niska liczba cytowań prac, których jest autorem. W oparciu o listę Journal Citation Reports liczba cytowań (bez autocytowań) publikacji dla bazy Web of Science wynosi- 77, Index Hirscha – 4.

Według bazy Scopus liczba cytowań wynosi -131, a indem Hirscha-7.

Ponieważ zasadnicza część dorobku naukowego Habilitanta powstała w latach 2017-2019 (dwie ostatnie prace z cyklu w roku 2019) można się spodziewać, iż wkrótce liczba cytowań może istotnie wzrosnąć.

Ocena osiągnięcia habilitacyjnego

Osiągnięciem habilitacyjnym Doktora Marcina Oplawskiego jest cykl prac naukowych pt. „Białka uczestniczące w procesie angiogenezy w gruczolaku endometrium kobiet”. W skład cyklu wchodzi 4 prace opublikowane w recenzowanych czasopismach znajdujących się w bazie Journal Citation Reports (JCR), których sumaryczny IF wynosi 7,379 (punktacja MNiSW: 95 pkt).

Pierwsza praca w cyklu opublikowana w Mol.Med. Rep w 2017r –IF 1,922, trzy pozostałe opublikowane w 2018 i 2019r w Current Pharm.Biotechnol. z IF 1,819 dla każdej z nich..

Zwraca uwagę fakt, iż Kandydat jest pierwszym autorem wszystkich objętych cyklem prac oraz to, że cykl jest spójny tematycznie. Główna przesłanką do podjęcia badania była hipoteza, że profil ekspresji genów związanych regulacją aktywności angiogenezy może być markerem diagnostycznym, prognostycznym, a także celem terapeutycznym raka endometrium. Wszystkie 4 prace stanowiące cykl dotyczą tych zagadnień. Konstrukcja badań jest niejako klasyczna. Przedmiotem szczegółowej analizy jest stosunkowo niewielka liczebnie grupa przypadków raka endometrium z uwzględnieniem trzech stopni dojrzałości histologicznej: G1-3. Grupę kontrolną/porównawczą stanowiły przypadki „prawidłowego” endometrium.

W pierwszej pracy w cyklu oceniono metodą mikromacierzy ekspresyjnych, stężenia mRNA w wycinkach endometrium o różnym stopniu zróżnicowania histologicznego gruczolakoraka (Grading). Otrzymane wyniki wykazały, że profil stężenia mRNA genów uczestniczących w regulacji angiogenezy zmienia się w zależności od Gradingu. Autor konkluduje:” profil stężenia mRNA..... może stanowić marker diagnostyczny w różnicowaniu gruczolakoraka o niskim i wysokim stopniu zaawansowania gruczolakoraka endometrium”. Domniemam, że autor ma na myśli stopień dojrzałości a nie stopień zaawansowania FIGO. Z nieznanym mi przyczyn autor- doświadczony ginekolog-onkolog często myli te podstawowe pojęcia. W dalszej części tekstu autor stwierdza:”rak trzonu macicy jest najczęstszym nowotworem dolnego odcinka narządów rodnych”- jest to przecież górny odcinek. Mam nadzieję, że wynika to tylko z niestaranności w redagowaniu autoreferatu. W wersjach anglojęzycznych prac nie ma tego błędu.

Pozostałe 3 prace z cyklu publikacji charakteryzują się niemal identyczną konstrukcją. Autor dokonał oceny profilu ekspresji białek biorących udział w procesach angiogenezy, progresji i przerzutowania. Do badań wykorzystano materiał utrwalony- archiwalny pochodzący od chorych na raka endometrium. Metodą immunohistochemiczną oceniono poziom ekspresji endogliny, EDIL3 oraz NRP-1 i NRP-2 w korelacji ze stopniem dojrzałości (Grading) nowotworu. Mimo, że materiał pochodził z jednego ośrodka (Zakład Patomorfologii Beskidzkiego Centrum Onkologii) to w spisie autorów i afiliacji nie ma tej instytucji.

Liczba przypadków oraz rozkład stopni dojrzałości histologicznej nie różnią się w trzech ostatnich pracach cyklu. Jediną różnicą jest rodzaj białka, którego ekspresję badano. Czas jaki upłynął między publikacjami, nie zwiększył liczby analizowanych przypadków, ani nie zachęcił autora do wprowadzenia choćby minimalnego follow-up, co dałoby pewien wgląd w potencjał prognostyczny badanych czynników. Wnioski podsumowujące przeprowadzone badania mają charakter ogólny i nieco życzeniowy. W swej treści niemal nie różnią się

między sobą we wspomnianych trzech ostatnich publikacjach. Logicznym byłoby więc, stworzenie jednej publikacji zbiorczej.

Mimo pewnych zastrzeżeń co do sposobu generowania dorobku naukowego, każda z prac ujętych w cyklu stanowi interesujące badanie naukowe, zgodne ze współczesnymi trendami w ginekologii onkologicznej. Celem tych badań jest poznanie i wykorzystanie mechanizmów progresji i przerzutowania nowotworów na poziomie molekularnym, znacznie dokładniejszym w prognozowaniu aniżeli klasyczne kryteria kliniczno-patologiczne. Rak trzonu macicy jest doskonałym przykładem patologii, gdzie dzięki wykorzystaniu technik sekwencjonowania, wyróżniono kilka typów prognostycznych, tego tak częstego w populacji kobiet nowotworu.

Pragnę nadmienić, że jako recenzent dorobku Habilitanta, mimo wspomnianych wyżej uwag, nie mogę nie respektować opinii recenzentów prac opublikowanych w impaktowanych czasopismach.. Wszystkie poddane zostały wnikliwej ocenie i zostały już opublikowane.

Kandydat spełnia, tak istotne w obecnym klimacie promocji naukowej, kryteria bibliometryczne.

Wnioski końcowe

Po zapoznaniu się z dorobkiem naukowym Habilitanta, jego dotychczasowymi osiągnięciami dydaktycznymi i zawodowymi, jak też po dokonaniu oceny osiągnięcia habilitacyjnego, stwierdzam, iż w świetle Ustawy o Stopniach i Tytule Naukowym, spełniają one warunki aby ubiegać się o nadanie stopnia doktora habilitowanego.

Przedkładam więc Komisji Habilitacyjnej, a za jej pośrednictwem Wysokiej Radzie Narodowego Instytutu Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie pozytywną recenzję osiągnięć Doktora nauk medycznych Marcina Oplawskiego.

Warszawa, 10.04.2020.

KIEROWY
Oddziału Klinicznego Ginekologii i Położnictwa
SPSK im. Prof. W. Ordyńskiego
Prof. nadzw. dr hab. med. Grzegorz Panek